

Materiał dla mediów. Konferencja prasowa dot. Rządowego Programu Pracy Więźniów,

Miejsce: Okręgowy Inspektorat Służby Więziennej w Białymstoku ul. Hetmańska 89 Białystok,

Czas: 30 czerwca 2016 roku godzina 12:00.

„Rządowy Program Pracy Więźniów”

27 kwietnia br. ogłoszono przygotowany przez Ministerstwo Sprawiedliwości oraz Centralny Zarząd Służby Więziennej program dotyczący pracy więźniów.

Program pracy więźniów składa się z trzech filarów:

1. Program budowy 40 hal produkcyjnych przy zakładach karnych i aresztach śledczych,
2. Rozszerzenie zakresu możliwości nieodpłatnej pracy więźniów na rzecz samorządów,
3. Ulgi dla przedsiębiorców zatrudniających więźniów.

W pierwszym filarze zakładane jest zrealizowanie w latach 2016-2023 programu budowy 40 hal przemysłowych przy zakładach karnych, w których będą mogli pracować więźniowie. Program już działa ponieważ od czasu ogłoszenia programu otworzono 2 hale produkcyjne. Jedną w Zakładzie Karnym w Krzywańcu, drugą w Zakładzie Karnym w Gębarzewie. Zatrudnienie w obydwu halach znajdzie ponad 200 skazanych. Zgodnie z założeniem programu w nowo powstałych halach zatrudniani będą przede wszystkim osadzeni odbywający karę w zakładach karnych typu zamkniętego, a więc ta kategoria osadzonych, w której ze względu na warunki odbywania kary odsetek zatrudnienia osadzonych jest najmniejszy. Środki na budowę hal pochodzą z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy. Środki na ten Fundusz pochodzą z potrąceń z wynagrodzeń więźniów, zatem program nie będzie finansowany z pieniędzy podatników.

Drugi filar polega na rozszerzeniu zakresu możliwości nieodpłatnej pracy więźniów na rzecz samorządów. Obecnie więźniowie mogą wykonywać na rzecz samorządów jedynie prace porządkowe. Wprowadzenie nowej regulacji prawnej w formie ustawy pozwoli samorządom na uzyskanie wsparcia więźniów przy wykonywaniu wszelkich zadań samorządu, o ile będą je wykonywały podmioty wskazane w odpowiednim przepisie.

Ostatni filar dotyczy wprowadzenia większych ulg dla przedsiębiorców, którzy zatrudniają więźniów. Ulga ta obecnie funkcjonuje jako dotacja dla przedsiębiorcy i finansowana jest ze środków Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy. Zwiększenie kwot potrąceń z wynagrodzeń więźniów na ten fundusz sprawi,

że większa liczba przedsiębiorców będzie zainteresowana współpracą z zakładami karnymi celem zatrudnienia więźniów w 40 halach wybudowanych w ramach programu.

1. Korzyści dla przedsiębiorców wynikające z zatrudnienia skazanych:

- osobie pozbawionej wolności zatrudnionej w pełnym wymiarze godzin przysługuje wynagrodzenie zapewniające osiągnięcie co najmniej minimalnego wynagrodzenia za pracę, przy czym wynagrodzenie naliczane jest proporcjonalnie do faktycznie przepracowanych godzin,
- brak jest potrzeby zawierania indywidualnych umów o zatrudnieniu osób pozbawionych wolności (zatrudniony skazany nie staje się pracownikiem zatrudniającego w rozumieniu prawa pracy),
- pracodawca zwolniony jest z obowiązku stosowania przepisów prawa pracy (z wyjątkiem przepisów dotyczących czasu pracy oraz BHP),
- pracodawca jest zwolniony z obowiązku odprowadzania składki zdrowotnej za zatrudnienie osoby pozbawionej wolności,
- korzystanie z darmowej ochrony obiektów produkcyjnych zlokalizowanych na terenach ścisłych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej,
- zatrudniający ma prawo wnioskowania o zmianę miejsca i rodzaju pracy lub o wycofanie osoby pozbawionej wolności z zatrudnienia bez zachowania formy i terminów przewidzianych w prawie pracy,
- osoby pozbawione wolności nie są objęte obowiązkowym ubezpieczeniem chorobowym,
- możliwość uzyskania dofinansowania działań prowadzących do tworzenia nowych miejsc pracy dla skazanych oraz ochronę istniejących ze środków Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźniennych Zakładów Pracy.

2. Korzyści dla skazanych:

Polski system penitencjarny traktuje pracę osób pozbawionych wolności jako zasadniczy element prowadzonego w jednostkach penitencjarnych procesu wychowawczego. Aktywność zawodowa w czasie odbywania kary pozbawienia wolności ma następujące zalety:

- Więźniowie czują się przydatni, pożyteczni, nabywają umiejętności współpracy w zespole, pojawia się poczucie sensu życia, sensowności podejmowanego wysiłku, poczucie bycia docenionym przez innych, następuje rozwój zainteresowań. Podjęcie pracy wiąże się często z możliwością innego postrzegania przyszłości i poczucia własnej wartości.

- Podjęcie pracy daje możliwość pozyskania pieniędzy na własne potrzeby w sposób akceptowany społecznie, daje możliwość finansowego wspierania rodziny przez przekazywanie jej zarobionej kwoty oraz stanowi źródło pokrycia kar pieniężnych.
- Możliwość podjęcia pracy przez osadzonych daje im szansę bezpłatnego przyuczenia do zawodu i przyczynia się do późniejszej aktywizacji zawodowej skazanych w warunkach wolnościowych.
- Wykonywanie konkretnych czynności uczy systematyczności i wywiązywania się z przydzielonych obowiązków, kształtuje poczucie odpowiedzialności za wykonaną pracę, jest treningiem do samodzielnego życia na wolności i przygotowaniem do powrotu do społeczeństwa.
- Zagospodarowanie czasu wolnego przeciwdziała rozwojowi podkultury więziennej i przemocy w stosunku do innych współosadzonych.
- Miejsce pracy stwarza nową sytuację, znoszącą poczucie bezcelowości pobytu w zakładzie karnym, nowe środowisko, nowe znajomości i przyjaźnie. Praca pozwala zachować sprawność zawodową, siły fizyczne i umysłowe.

3. Źródła finansowania programu

Głównym źródłem finansowania Programu stanie się Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy, który utworzony został w wyniku nowelizacji ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności (Dz. U. z 2014 r., poz. 1116), wchodząc w życie z dniem 8 marca 2011r., w miejsce uprzednio funkcjonującego Funduszu Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy.

Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy jest państwowym funduszem celowym, funkcjonującym, jako wydzielony rachunek bankowy, którego dysponentem jest Dyrektor Generalny Służby Więziennej.

Na podstawie delegacji ustawowej, zawartej w art. 8 ust. 4 ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 r. o zatrudnianiu osób pozbawionych wolności Minister Sprawiedliwości w rozporządzeniu z dnia 23 stycznia 2012 r. w sprawie Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy (Dz. U. z 2014 r. poz. 53) określił szczegółowe zasady oraz tryb finansowania działań w zakresie resocjalizacji osób pozbawionych wolności, o których mowa w art. 8 ust. 1 ustawy.

4. Możliwości finansowe FAZS:

W roku 2016 r. Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieszennych Zakładów Pracy według zatwierdzonego planu finansowego posiadał środki finansowe umożliwiające udzielanie pomocy publicznej w kwocie 50 mln zł, z czego na :

- zadania inwestycyjne przeznaczona była kwota: 34 mln zł,

- zadania bieżące przeznaczona była kwota: 3 mln zł,
- ryczałty wypłacane z tytułu zwiększonych kosztów zatrudniania osób pozbawionych wolności przeznaczona była kwota: 13 mln zł.

W latach minionych tj.: 2012 – 2015 pomoc publiczna udzielona ze środków FAZS zamknęła się kwotą: 131.205.802,02 zł.

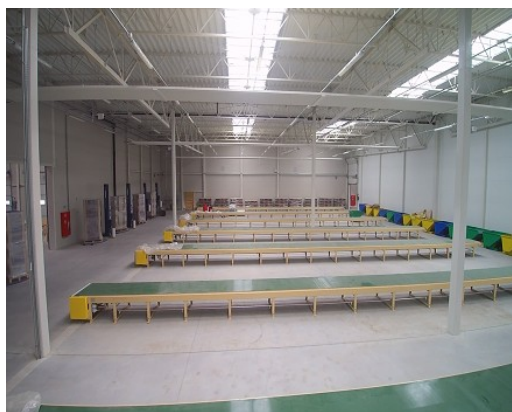
W roku 2016 r. z inicjatywy Ministerstwa Sprawiedliwości podjęte zostały prace zmierzające do zmian legislacyjnych pozwalających na posiadanie zwiększonych środków finansowych przez Fundusz Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywieźiennych Zakładów Pracy pozwalających na realizację „Programu Praca Więźniów”.

Według wstępnej projekcji zmiany obowiązujących przepisów mają dotyczyć zwiększeń dotyczących:

- potrąceń dokonywanych z wynagrodzeń osób pozbawionych wolności do poziomu 45 %,
- wypłaty ryczałtu z tytułu zwiększonych kosztów zatrudnienia osób wynagrodzeń osób pozbawionych wolności do poziomu 40 %.

Niedawno otwarta hala produkcyjna w ZK w Krzywańcu niedaleko Zielonej Góry.

Budowa hal produkcyjnych w jednostkach penitencjarnych podległych Okręgowemu Inspektoratowi Służby Więziennej w Białymstoku.

Rządowy program „Praca dla więźniów” przewiduje budowę dwóch hal produkcyjnych na terenie OISW w Białymstoku - w Zakładzie Karnym w Przytułach Starych oraz w Zakładzie Karnym w Czerwonym Borze. Są to jedne z największych podlaskich jednostek penitencjarnych, w których przebywa duża populacja skazanych odbywających karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym typu zamkniętego. Dla tej grupy skazanych szczególnie trudno jest znaleźć zatrudnienie. Liczba miejsc pracy wewnątrz jednostek jest ograniczona a do pracy na zewnątrz więzienia nie zostaną skierowani ze względów bezpieczeństwa. Dla tej kategorii skazanych przewidziane jest zatrudnienie w halach produkcyjnych wewnątrz jednostek penitencjarnych. Tym sposobem skazani będą mieli zatrudnienie bez narażania bezpieczeństwa obywateli.

Łącznie przewidujemy zatrudnienie około 180 skazanych odbywających karę w zakładzie karnym typu zamkniętego, którzy ze względów bezpieczeństwa nie mogą świadczyć pracy poza terenem zakładów karnych w systemie bez konwojenta.

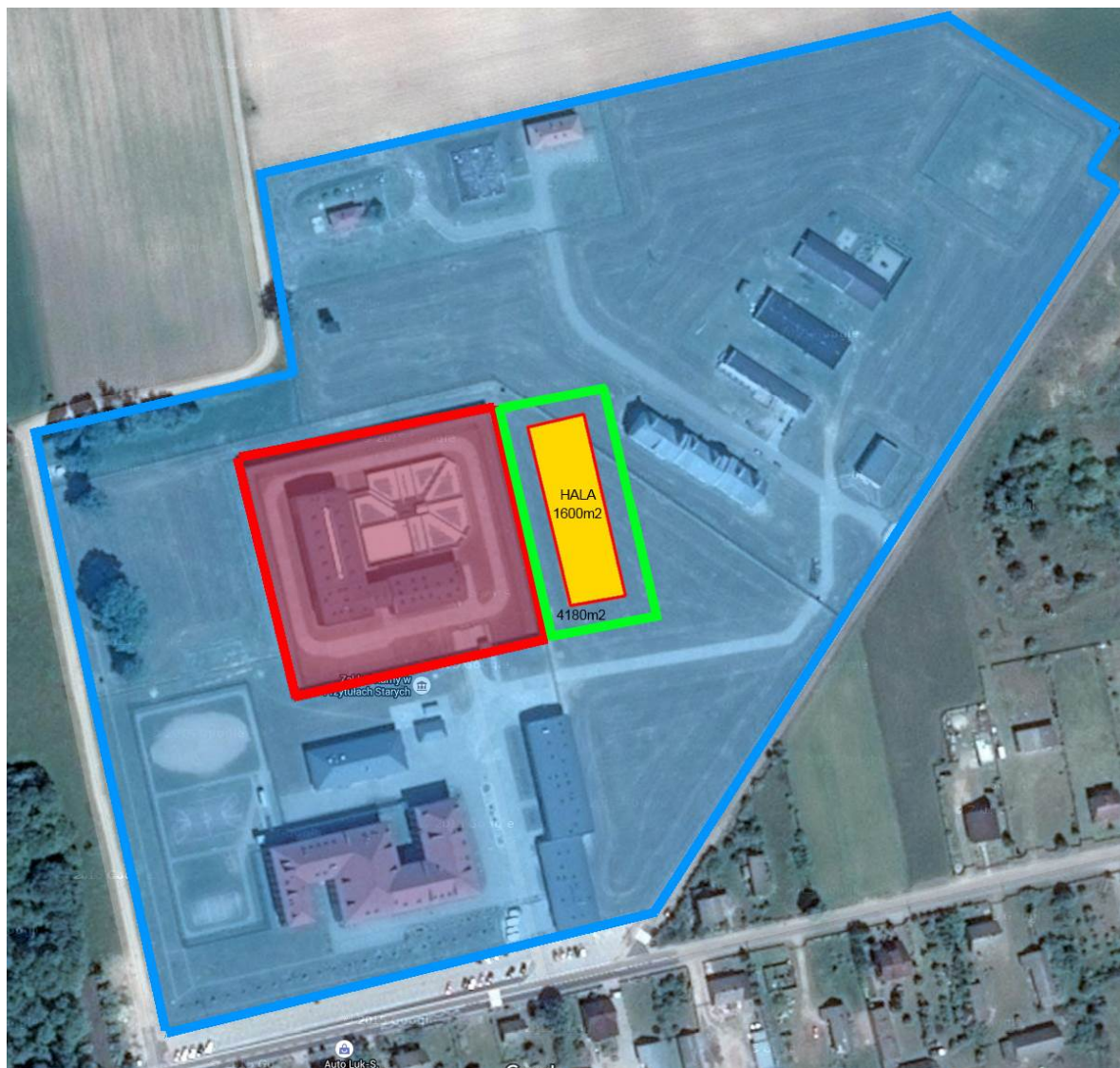
Konstrukcje hal produkcyjnych wybudowanych ze środków FAZS są konstrukcjami tzw. lekkimi, umożliwiającymi dostosowanie ich do różnych rodzajów działalności, w tym wprowadzenie ciężkich maszyn i urządzeń. Przewiduje się, że na 1 pracownika przypadało będzie średnio 20 mkw. powierzchni hali produkcyjnej.

Przed przystąpieniem do realizacji konkretnego obiektu – dyrektor zakładu karnego lub aresztu śledczego winien podpisać umowę przedwstępną, w której przedsiębiorca m.in. deklaruje liczbę zatrudnionych skazanych i określa rodzaj produkcji. Jest to warunek konieczny i niezbędny do realizacji przedsięwzięcia. Dopiero po podpisaniu umowy przedwstępnej z kontrahentem, dyrektor występuje z wnioskiem o dotację z Funduszu Aktywizacji Zawodowej Skazanych oraz Rozwoju Przywiąziennych Zakładów Pracy. Wnioski

dyrektorów zakładów karnych lub aresztów śledczych o udzielanie pomocy w formie dotacji składane są za pośrednictwem właściwego dyrektora okręgowego Służby Więziennej.

Głównym kryterium wyboru przedsiębiorców zatrudniających odpłatnie osoby pozbawione jest liczba zatrudnionych osadzonych, w przeliczeniu na pełne etaty oraz czas zatrudnienia tych osób.

Poniżej przedstawiona jest jedna z planowanych lokalizacji hali produkcyjnej przy Zakładzie Karnym w Przytułach Starych. Kolorem czerwonym zaznaczony jest część zakładu typu zamkniętego, kolorem pomarańczowym proponowana lokalizacja hali produkcyjnej. Planowana wielkość hali wynosi 1600 mkw, docelowo pracować ma tutaj 80 skazanych. Z uwagi na usytuowanie hali poza terenem zakładu karnego typu zamkniętego, planowane jest otoczenie budynku hali murem i połączenie jej z resztą zakładu.

Drugą jednostką wybraną do realizacji rządowego programu budowy hal produkcyjnych jest Zakład Karny w Czerwonym Borze. Tutaj inwestycja planowana jest wewnątrz jednostki penitencjarnej, bezpośrednio na terenie części zakładu typu zamkniętego. Powierzchnia hali planowana jest na ok. 2000 mkw., zatrudnienie znajdzie tu od 80 do 100 skazanych. Otaczający tę część jednostki mur zapewnia maksymalne bezpieczeństwo.

Obecnie trwają rozmowy z potencjalnymi kontrahentami, którzy są zainteresowani uruchomieniem w zakładach karnych produkcji przemysłowej. Mamy propozycje umiejscowienia w halach produkcji okien, mebli czy też uruchomienia dużych szwalni. Potencjalni kontrahenci mogą zgłaszać się bezpośrednio do dyrektorów zakładów karnych w Prztyłach Starych oraz Czerwonym Borze lub do Okręgowego Inspektoratu Służby Więziennej w Białymstoku.

Informacje dodatkowe:

mjr Michał Zagłoba – Rzecznik Prasowy Dyrektora Okręgowego Służby Więziennej w Białymstoku mail: michal.zagloba@sw.gov.pl tel: (85) 662 85 25; kom: 795 499 570

kpt. Krzysztof Laskowski – specjalista ds. zatrudnienia OISW w Białymstoku mail: krzysztof.laskowski@sw.gov.pl tel: (85) 662 85 79